

בית המשפט העליון

רע"א 6209/22

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

המבקשות: 1. מדינת ישראל רשות מקרקעי ישראל
2. מדינת ישראל לשכת הסדר המקרקעין

נגד

המשיב: בשאר פאהום

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי
בנצרת מיום 31.5.2022 בת"א 10493-04-21, שניתנה על
ידי כב' השופט ש' אטרש

בשם המבקשות: עו"ד ישראל בלום; עו"ד קרן וול
בשם המשיב: עו"ד אפרת רנד; עו"ד דניאל אנגלשטיין

פסק-דין

לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט
ש' אטרש) בת"א 10493-04-21 מיום 31.5.2021, במסגרתה נקבע כי בקשת המבקשות
לדחיית חלק מעילות התביעה על הסף תידון יחד עם התביעה העיקרית.

רקע והשתלשלות העניינים

1. ביום 11.5.2021 הגיש המשיב – מר בשאר פאהום (להלן: המשיב), תביעה לבית
המשפט המחוזי נגד המבקשות – רשות מקרקעי ישראל ולשכת הסדר המקרקעין (להלן:
המדינה). במסגרת התביעה, העלה המשיב טענות ביחס לזכויותיו הקנייניות בקרקעות
המצויות באזור ואדי אל בירה (נחל תבור). טענות אלה ניתן לחלק לשניים: החלק הראשון
של הטענות ממוקד בקרקעות אשר לטענת המשיב היו צריכות להירשם על שם סבו, פדל
עבאס אמין פאהום (להלן: פדל), ורק בשל טעות ביישום החלטת פקיד ההסדר הוקצו
לנציב העליון (להלן: המקרקעין הלא רשומים). ביחס למקרקעין הלא רשומים התבקש
בית המשפט להכיר בזכויותיו של המשיב בהם מכוח ירושה, ולהורות על השבתם לידי.

החלק השני של הטענות עוסק בקרקעות אשר נרשמו על שם פדל, סבו של המשיב, אך לימים הופקעו מכוח חוק רכישת מקרקעים (אישור פעולות ופיצויים), התשי"ד-1953 והוקנו לרשות הפיתוח לצרכי ציבור (להלן: המקרקעין הרשומים). ביחס למקרקעין הרשומים, טוען המשיב כי מאחר שמטרת ההפקעה נזנחה במהלך השנים וממילא לא נעשה דבר כדי לממשה, המדינה אינה רשאית להחזיק בהם עוד, ויש להורות על השבתם לידי. לענייננו רלוונטיים המקרקעין הלא רשומים ולכן אתמקד בחלק התביעה העוסק בהם.

על פי הנטען בכתב התביעה, במהלך שנות ה-40 של המאה הקודמת התנהלו הליכי הסדר ביחס לאדמות ואדי אל בירה. במסגרת זו, הוגשו לפקיד הסדר המקרקעין המנדטורי תביעות סותרות ביחס לאדמות אלה, כאשר אחת מהן הוגשה על ידי פדל ובן משפחה נוסף של המשיב. ביום 15.4.1942 ניתנה החלטת פקיד ההסדר אשר קבעה כי האדמות המעובדות יירשמו על שם פדל ובן המשפחה הנוסף, ואילו האדמות הלא מעובדות יירשמו על שם הנציב העליון (לעיל ולהלן: החלטת פקיד ההסדר). בהתאם להחלטת פקיד ההסדר, נרשמו על שם בני משפחת פאהום קרקעות בשטח כולל של כ-1,956 דונם, ומתוכן נרשמו על שם פדל קרקעות בשטח של כ-1,405 דונם (אלה הם המקרקעין הרשומים). לטענת המשיב, רישום זה מקורו בטעות בניתוח האדמות המעובדות, שכן שטחן הכולל של הקרקעות המעובדות עמד באותה עת על כ-2,589 דונם. משכך, על פי הנטען, יישום נכון של החלטת פקיד ההסדר היה מביא לכך שיירשמו על שם פדל קרקעות נוספות בשטח של כ-474 דונם, אך קרקעות אלה הוקצו בטעות לנציב העליון (אלה הם המקרקעין הלא רשומים).

בעקבות זאת, הגיש פדל ביום 20.10.1945 ערעור על לוח הזכויות שפורסם ביום 29.9.1945, בו נטען כי חלקן הגדול של הקרקעות שנרשמו על שם הנציב העליון הן אדמות מעובדות שהיו צריכות להירשם על שם פדל. ביום 8.11.1945 דחה פקיד ההסדר המנדטורי את הערעור. במקביל, כך נטען, הגיש פדל ערעור בפני מועצת המלך, אשר לא ידוע כי ניתנה בו החלטה. אשר על כן, עתר המשיב כי בית המשפט יכיר בזכויותיו במקרקעין הלא רשומים ויורה על השבתם לידי.

2. ביום 14.11.2021 הגישה המדינה "בקשה לדחיית חלק מעילות התביעה על הסף" אשר התמקדה בחלק התביעה העוסק במקרקעין הלא רשומים (להלן: הבקשה לדחייה על הסף). בתוך כך, נטען כי יש לדחות את הטענות הנוגעות למקרקעין הלא רשומים מחמת התיישנות, שכן סעיף 5(2) לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 קובע כי זכות במקרקעין לא מוסדרים מתיישנת בחלוף 15 שנים. כן נטען כי בפסיקה נקבע

שתביעה מכוח סעיף 93 לפקודת הסדר זכויות במקרקעין [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: פקודת ההסדר) לפתיחת הליך הסדר במקרקעין, מתיישנת בחלוף 15 שנים. עוד טענה המדינה כי יש לדחות את התביעה ככל שהיא נוגעת למקרקעין הלא רשומים גם בשל שיהוי שנפל בהגשתה, שכן חלפו כ-76 שנה מיום פרסום לוח הזכויות ורישומן בפנקס המקרקעין. לטענת המדינה, העלאת טענות אלה לאחר שנים כה רבות מהווה פגיעה ממשית בזכויות המדינה ובציפיותיה הסבירות.

לבסוף, נטען כי יש לדחות את הטענות ביחס למקרקעין הלא רשומים גם בשל היעדר עילה. בהקשר זה, נטען כי בהתאם להוראת סעיף 81 לפקודת ההסדר, רישום זכויות בפנקסי המקרקעין לאחר קיום הליכי הסדר מבטל כל זכות סותרת במקרקעין, וכי העילות היחידות לתקיפת רישום זכויות בפנקסי המקרקעין לאחר קיום הליך הסדר קבועות בסעיפים 93-97 לפקודת ההסדר. לטענת המדינה, הואיל והמשיב לא העלה בתביעתו כל טענה בדבר התקיימותן של איזו מן העילות המנויות בסעיפים האמורים (אשר ממילא גם חלף המועד להעלאתן), לא עומדת לו כל עילה לשינוי הרישום בשלב זה. מטעמים אלה, התבקש בית המשפט לדחות את עילות התביעה הנוגעות למקרקעין הלא רשומים.

3. ביום 20.1.2022 הגיש המשיב תשובה לבקשה לדחייה על הסף. בכל הנוגע לטענת ההתיישנות, נטען כי אומנם מדובר בתביעה הנוגעת ליישומה וביצועה של החלטת פקיד ההסדר שניתנה כבר בשנת 1942, ואולם אין ספק שמשפחתו של המשיב עמדה על זכויותיה ונקטה בהליכים משפטיים בהם דרשה כי האמור בהחלטת פקיד ההסדר יבוצע ככתבו וכלשונו. זאת, הן באמצעות הערעור על לוח הזכויות שהוגש לפקיד ההסדר, והן באמצעות הערעור שהוגש למועצת המלך – עליו אין חולק כי לא ניתנה בו כל החלטה. לגישת המשיב, העדר טיפול מצד הרשויות המנדטוריות, אשר המדינה נכנסה בנעליהן עם קום המדינה, גרם לכך שהליכים משפטיים אלה לא נדונו ולא ניתנו בהם החלטות. בהקשר זה, נטען כי אף אם נגרם למדינה נזק ראייתי אין לה להלין אלא על עצמה, שכן משפחתו של המשיב הגישה את הערעור במועדו, והוא לא נדון בשל חוסר טיפול מצד הערכאות המוסמכות.

כן נטען כי במסגרת הליכים קודמים שננקטו על ידי בני משפחתו של המשיב טענה המדינה כי פדל היה נפקד ולכן נכסיו מוקנים לאפוטרופוס לנכסי נפקדים, ורק במסגרת כתב ההגנה שהגישה בתביעה הנוכחית היא זנחה טענה זו. לטענת המשיב, רק עתה, לאחר שחזרה בה המדינה מטענה זו במסגרת התביעה דנן, קמה לו עילת תביעה קונקרטית, וגם מטעם זה לא ניתן לקבוע שהתביעה התיישנה.

המשיב הוסיף וטען כי מטעמים אלה יש לדחות גם את טענת השיהוי שכן בני משפחתו לא ויתרו על זכויותיהם אלא נקטו בהליכים משפטיים נגד לוח הזכויות אשר לא טופלו על ידי הרשויות המנדטוריות; וגם אם נגרם למדינה נזק ראייתי הרי שזה לא נובע מהתנהלות המשיב ובני משפחתו. לבסוף, נטען כי אין מדובר בבקשה לפתיחת הליך הסדר אלא ברישום מוטעה בפנקסי המקרקעין שנבע מיישום שגוי של החלטת פקיד ההסדר, ולכן קמה עילה לתיקון הטעות מכוח סעיף 95 לפקודת ההסדר.

4. ביום 31.5.2022 התקיים דיון מקדמי בתביעה. במסגרת הדיון, נידונה בין היתר הבקשה לדחייה על הסף. בתום הדיון נתן בית משפט קמא החלטה קצרה לפיה "עיון בבקשת [המדינה] לדחיית חלק מעילות התביעה על הסף... ובתשובת [המשיב] מלמד, כי הדיון בבקשה חופף לדיון בתביעה העיקרית. משכך, מקובלת עלי עמדתה של ב"כ [המשיב] שיש לדון בבקשה יחד עם התביעה העיקרית".

על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור שלפניי.

טענות הצדדים

5. לטענת המדינה, בית משפט קמא שגה בהחלטתו כי יש לדון בבקשה לדחייה על הסף יחד עם התביעה העיקרית. בפתח הדברים נטען כי ההחלטה ניתנה בהיעדר כל נימוק. בית המשפט לא הצביע על פגם כלשהו בטענות שהועלו בבקשה לדחייה על הסף, ולא ציין מהן אותן שאלות עובדתיות אשר לשיטתו מצריכות בירור עובר להכרעה בה. לגופו של עניין, גורסת המדינה כי הטענות שהועלו בבקשה לדחייה על הסף הן טענות מקדמיות אשר סיכוייהן להתקבל גבוהים, כך שיש חשיבות לבחינתן כבר בשלב מוקדם זה. לשיטתה, בניגוד לקביעת בית משפט קמא, מדובר בטענות משפטיות גרידא, אשר אינן דורשות כל בירור עובדתי, ובוודאי שלא בירור עובדתי מקיף.

לעניין זה, מדגישה המדינה כי הבקשה לדחייה על הסף נסמכת על הנטען בכתב התביעה, כך שאף בהנחה שמלוא טענותיו העובדתיות של המשיב יתקבלו, עדיין יהיה מקום לסלק את התביעה על הסף בשל הטענות המקדמיות שהעלתה. כן מציינת המדינה כי גם טענות המשיב בתשובתו לבקשה לדחייה על הסף הן טענות משפטיות ולא עובדתיות. לראיה – המשיב לא צירף תצהירים מטעמו ולא ביקש להעיד עדים לצורך הדיון בבקשה. מטעמים אלה, סבורה המדינה כי דיון מקדמי בבקשה לדחייה על הסף לא

צפוי להכביד על ההליך אלא לייעל אותו, ולחסוך זמן שיפוטי ומשאבים רבים ככל שתתקבל.

6. בתשובתו לבקשת רשות הערעור, טוען המשיב כי החלטת בית משפט קמא נכונה ולא קמה הצדקה להתערבות ערכאת הערעור בה. לגישת המשיב, בית המשפט צדק בקביעתו כי הבקשה לדחייה על הסף דורשת בירור עובדתי החופף לתביעה העיקרית, למצער באופן פוטנציאלי. כן נטען כי המדינה ביקשה שלא לגלות מסמכים הנוגעים למקרקעין הלא רשומים עד להכרעה בבקשה לדחייה על הסף, בנימוק שאם התביעה ביחס למקרקעין הלא רשומים תידחה – לא יהיה צורך במסמכים אלה ובמאמצים הרבים הכרוכים בהכנתם. לשיטת המשיב, לא יעלה על הדעת שהמדינה מחזיקה בידיה מסמכים הנוגעים למקרקעין הלא רשומים ומסרבת לגלותם, ובמקביל מבקשת לדחות את התביעה בשל התיישנות. לצד דברים אלה, מעלה המשיב טענות לגופן של טענות הסף שהעלתה המדינה, הנהות לטענות שהועלו בתשובתו לבקשה לדחייה על הסף.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובתשובת המשיב, הגעתי למסקנה כי יש לדון בבקשה כאילו ניתנה הרשות לערעור והוגש ערעור על פי הרשות שניתנה, בהתאם לסמכותי מכוח תקנה 149(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: התקנות). כפי שיבואר להלן, דין הערעור להתקבל.

8. טענת התיישנות המועלית כטענת הגנה עשויה – אם היא מתקבלת, להביא לדחיית התביעה אף אם לכאורה היה בה ממש לגופה אלמלא היא התיישנה. דיון בטענת ההתיישנות עשוי לחייב את בית המשפט לערוך בירור עובדתי כמו גם בירור משפטי – כאשר בחלק מהמקרים נדרש רק בירור עובדתי או רק בירור משפטי, וזאת בהתאם לטענותיהם של הצדדים.

בית משפט זה כבר עמד על כך שככלל, וככל שהדבר אפשרי, יש לבחון טענת התיישנות בשלב מקדמי של ההליך, טרם בירור התביעה לגופה. זאת מאחר שאם הטענה מתקבלת, היא עשויה להביא לסיום ההתדיינות בין הצדדים ולחסכון בזמן ובמשאבים, הן של בית המשפט והן של הצדדים עצמם. כמו כן, בירור טענת התיישנות בשלב מוקדם של ההליך מתיישבת עם הרצון להגן על אינטרס הציפייה וההסתמכות של הנתבע בכך שהוא לא יצטרך להתגונן מפני תביעות שהתיישנו (ראו: רע"א 6552/20 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' א.לוי השקעות ובניין בע"מ, פסקאות 14-15 (2.12.2020)). כן ראו: ע"א

4683/16 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' עזבון אשר כהן ז"ל, פסקה 19 (23.1.2019) (להלן: עניין חברת החשמל); רע"א 9261/20 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' Joint Stock (להלן: עניין ג'וינט סטוק); רע"א 7265/20 בריטמן אלמגור זוהר ושות' רואי חשבון נ' משמרת – חברה לשירותי נאמנות בע"מ, פסקה 11 (19.01.2021)). יוער כי גם מבחינת האינטרס של התובע – חזקה עליו כי אם דינה של התביעה שהגיש הוא דחייה, הוא יעדיף לדעת זאת לפני שהשקיע לחינם את מלוא המשאבים הנדרשים לבירורה לגופה.

לצד האמור, נקבע בפסיקה כי ייתכנו מקרים בהם תהיה הצדקה לדחות את ההכרעה בטענת ההתיישנות לשלב מאוחר יותר של ההליך, יחד עם בירור התביעה גופה, וזאת כאשר נדרש לשם כך בירור עובדתי (ראו: עניין בנק דיסקונט, פסקה 16 והאסמכתאות שם). בעניין בנק דיסקונט הבחינה השופטת י' וילנר בין ארבעה מצבים עיקריים בהם מועלת טענת התיישנות (שם, בפסקה 19):

- (א) מצב בו הכרעה בטענת ההתיישנות אינה דורשת כל בירור עובדתי והנתבע מוכן להניח כי כל העובדות המתוארות בכתב התביעה הן נכונות;
- (ב) מצב בו הכרעה בטענת ההתיישנות דורשת בירור עובדתי ייחודי השונה מהבירור העובדתי שיידרש במסגרת הדיון בתביעה גופה;
- (ג) מצב בו הכרעה בטענת ההתיישנות דורשת בירור עובדתי החופף באופן מלא או חלקי לבירור העובדתי שיידרש במסגרת הדיון בתביעה גופה;
- (ד) מצב בו יש יסוד להניח כי הבירור העובדתי של התביעה גופה עשוי לשפוך אור על בירור שאלת ההתיישנות.

ביחס לשני המצבים הראשונים – בהם לא נדרש כלל בירור עובדתי לצורך הכרעה בשאלת ההתיישנות או שנדרש בירור עובדתי ייחודי, השונה מהבירור העובדתי הנדרש לבירור התביעה גופה – קובעת השופטת וילנר כי ככלל, רצוי לדון ולהכריע בטענת ההתיישנות בשלב מקדמי של ההליך, בטרם בירור התביעה גופה. לעומת זאת, ביחס לשני המצבים האחרונים – בהם הבירור העובדתי של התביעה גופה חופף באופן מלא או חלקי לבירור העובדתי הדרוש לצורך הכרעה בטענת ההתיישנות, או למצער עשוי לשפוך אור על בירור שאלת ההתיישנות – היא קובעת כי ראוי יהיה לדחות את ההכרעה בשאלת ההתיישנות ולדון בה יחד עם התביעה גופה.

9. אני מסכימה לקווים מנחים אלו שנפרשו על ידי השופטת וילנר בהחלטתה, ואשר מבוססים על פסיקתו של בית משפט זה לאורך השנים. עם זאת, אבקש לחדד קמעה את

ההבדל בין המצב הראשון לשני מבחינת שיקול הדעת המוקנה לערכאה הדיונית בשאלה באיזה שלב לדון בטענת ההתיישנות. ביחס למצב הראשון – בו ניתן להכריע בשאלת ההתיישנות ללא כל בירור עובדתי – אני סבורה כי ברובם המוחלט של המקרים נדרש בית המשפט לדון ולהכריע בה כבר בשלב המקדמי. זאת, למעט במקרים חריגים ביותר, בהם שיקולי יעילות עשויים להצדיק את דחיית הדיון בטענת ההתיישנות על אף שאין היא כרוכה בבירור עובדתי (וראו לעניין זה: רע"א 5270/08 סונוול ישראל בע"מ נ' סאפד דיבלופנטס לימטיד, פסקה 6 (19.11.2008)).

הטעם לכך הוא שבמצבים בהם שאלת ההתיישנות היא שאלה משפטית גרידא אשר הכרעה בה אינה דורשת בירור עובדתי כלל – יהיו אשר יהיו העובדות שיוכחו בשלב ההוכחות, לא יהיה בכוחן כדי לשנות את המסקנה כי התביעה התיישנה באופן שמצדיק את דחייתה (ראו: רע"א 7265/20 בריטמן אלמגור זוהר ושות' רואי חשבון נ' משמרת – חברה לשירותי נאמנות בע"מ, פסקה 11 (19.1.2021)). במילים אחרות – במקרים מובהקים כאלה (כמו בכל מקרה אחר בו מועלית טענת סף שלצורך בירורה אין צורך בהכרעה עובדתית כלשהי), אין כל טעם בניהול ההליך לגופו על ההשקעה הכרוכה בכך, כאשר ברור מראש שהוא נדון לכישלון. על כן, במצבים מעין אלה שיקול הדעת המוקנה לערכאה הדיונית לדחות את בירור טענת ההתיישנות לשלב מאוחר יותר בהליך, הוא מצומצם מאוד, ושמור למקרים חריגים כאמור.

לעומת זאת, בכל הנוגע למצב השני – בו כרוכה ההכרעה בטענת ההתיישנות בבירור עובדתי ייחודי השונה מהבירור העובדתי הנדרש בתביעה גופה – על אף שככלל ניתן ולעיתים אף רצוי לדון בטענת ההתיישנות בשלב מקדמי של התביעה, אני סבורה כי שיקול הדעת המוקנה לערכאה הדיונית בשאלה באיזה שלב לדון בטענת ההתיישנות הוא רחב יותר. במצבים אלה יהיה על בית המשפט לשיקול מהו טיבו והיקפו של הבירור העובדתי הנדרש. ככל שמדובר בבירור עובדתי קצר וממוקד (וכאשר הדיון ביתר הנושאים השנויים במחלוקת הוא מורכב וממושך), נכון יהיה בדרך כלל לפצל את הדיון ולהכריע בשאלת ההתיישנות בנפרד, בטרם הדיון בתביעה העיקרית. מנגד, כאשר מדובר בבירור עובדתי ארוך ומורכב יותר, ייתכן כי שיקולי יעילות יצדיקו לשלב יחד עם הליך ההוכחות בתביעה גופה, ולדון במכלול העובדות – הן אלה הקשורות בשאלת ההתיישנות והן אלה הקשורות בתביעה גופה – במקשה אחת ללא פיצול (ראו והשוו: עניין חברת חשמל, בפסקה 19; רע"א 4329/14 עמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ נ' ברעד נכסים והשקעות בע"מ, פסקה 9 (27.1.2015)). כן ראו: עניין בנק דיסקונט, בפסקה 23).

כך גם, עשויים להיות מקרים בהם על אף שהבירור העובדתי הדרוש לצורך שאלת ההתיישנות שונה מזה הנדרש במסגרת התביעה גופה, הרי שיידרש במסגרתו זימונם של אותם עדים הדרושים לבירור העובדות כתביעה גופה. במצב דברים זה, ייתכן כי יהיה יעיל יותר לדון במכלול העובדות יחד במסגרת הליך הוכחות אחד. בין כך ובין כך, אני סבורה כי במצבים אלה מדובר בהחלטה הנוגעת באופן מובהק לניהול ההליך, ומשכך ההכרעה בה מסורה לשיקול דעתה הרחב של הערכאה הדיונית. על כן, ככלל, תימנע ערכאת הערעור מלהתערב בה, אלא במקרים חריגים.

10. במקרה דנן, מעיון בבקשה לדחייה על הסף ובתשובת המשיב, נראה כי ההכרעה בטענת ההתיישנות שמעלה המדינה אינה כרוכה בבירור עובדתי כלשהו, אלא מדובר בשאלה משפטית. גם במסגרת בקשת רשות הערעור שלפניי, מדגישה המדינה כי גם בהנחה שהעובדות הנטענות בכתב התביעה נכונות במלואן – יש לדחות את חלקה הנוגע למקרקעין הלא רשומים על הסף בשל התיישנות. כלומר, לצורך הכרעה בטענת ההתיישנות מוכנה המדינה להניח כי העובדות המתוארות בכתב התביעה הן כולן נכונות. אם אכן אלה הם פני הדברים, הרי שבהתאם לאמור לעיל, נראה כי בהעדר שיקול כבד משקל אחר, היה על בית משפט קמא לדון ולהכריע בשאלת ההתיישנות כבר בשלב המקדמי של ההליך, ולא לדחותה לשלב בירור התביעה גופה.

אף על פי כן, בית משפט קמא קבע בהחלטתו כי הדיון בבקשה לדחייה על הסף חופף לדיון בתביעה גופה, ולכן יש לדון בה יחד עם התביעה העיקרית. בית המשפט לא נימק מהם הטעמים שהביאו אותו לקביעה זו, וממילא לא פירט מהו אותו בירור עובדתי הנדרש לשיטתו לצורך הכרעה בטענת ההתיישנות. על כן, אני סבורה יש מקום להשיב את הדיון לבית משפט קמא כדי שידון ויקבע האם הכרעה בשאלת ההתיישנות אכן כרוכה בבירור עובדתי כלשהו – ואם כן, לאילו שאלות עובדתיות השנויות במחלוקת הוא מתייחס. אם יגיע בית המשפט למסקנה שהכרעה בשאלת ההתיישנות אינה דורשת כל בירור עובדתי, מן הראוי שידון ויכריע בכך כבר בשלב מקדמי זה. מנגד, אם יסבור בית המשפט כי ההכרעה בשאלת ההתיישנות כרוכה בבירור עובדתי, הוא יוכל לשקול האם יש מקום לפצל את הדיון כך שטענת ההתיישנות תוכרע בנפרד ובטרם בירור התביעה גופה, או שמא יהיה יעיל יותר לדון בה יחד עם התביעה העיקרית.

11. בית המשפט לא נימק את החלטתו גם ביחס ליתר הטענות שהעלתה המדינה במסגרת הבקשה לדחייה על הסף, שעניינן שיהוי והיעדר עילה. על כן, במסגרת החלטתו המתקנת, יתייחס בית המשפט גם לטענות אלה ולשאלה האם קיימת מחלוקת עובדתית

ביחס אליהן, והאם – לאור כך – מן הראוי לדחות את ההכרעה בהן לשלב בירור התביעה גופה.

12. יודגש כי אין באמור כדי להביע כל עמדה ביחס לטענות המדינה לסילוק על הסף לגופן. בית משפט קמא ידון בטענות אלה ויכריע בהן בהתאם לשיקול דעתו.

סוף דבר: הערעור מתקבל במובן זה שהתיק יוחזר לבית משפט קמא על מנת שידון בטענות הסף שהעלתה המדינה, ויבחן האם לצורך הכרעה בהן נדרש בירור עובדתי כזה או אחר. אם לא, מן הראוי שהוא ידון ויכריע בשאלות אלה כבר בשלב מקדמי של התביעה (או כי ינמק מדוע אינו עושה כן – אם לא נדרש כל בירור עובדתי שהוא).

המשיב יישא בהוצאות המדינה בסך של 3,000 ש"ח.

ניתן היום, ח' בחשוון התשפ"ג (2.11.2022).

ש ו פ ט ת